

Til helse- og omsorgskomiteen

Innspill til Folkehelsemeldinga

Den norske tannlegeforening (NTF) er en profesjons- og fagforening for landets tannleger, som arbeider for å ivareta tannlegens faglige, økonomiske og sosiale interesser samt gode kollegiale forhold. Foreningen skal bidra til at odontologisk utdanning og forskning av høy kvalitet skal utgjøre grunnlaget for tannlegenes faglige kompetanse og legge til rette for at denne kompetansen opprettholdes. NTF skal dessuten medvirke til at hele befolkningen kan dra nytte av en god tannhelsetjeneste.

Folkehelsemeldinga beskriver munnhelsen i den norske befolkningen som god og peker på at dette kommer av systematisk forebygging. NTF er enig i at god munnhigiene, inkludert bruk av fluorid, gode kostholdsvaner og faste besøk hos tannhelsetjenesten er de mest sentrale forebyggende grep som kan gjøres og at dette er viktig gjennom hele livet.

Tannhelsetjenesten utfører et viktig folkeopplysningsarbeid innenfor ernæringsfeltet, og nedlegger en vesentlig innsats med å lære opp befolkningen til egenomsorg for tenner og munnhule. Dette helsefremmende og forebyggende arbeidet er (i tillegg til fluorsupplement) hovedårsaken til den gode munnhelsen i befolkningen. Dette arbeidet er det viktig å videreføre.

Tannhelsetjenesten har gjennom alle år vektlagt helsefremmende og forebyggende arbeid. Likevel er det grupper som ikke har et godt nok tilbud, hverken organisatorisk eller finansielt, og det er sosial ulikhet i munnhelse. Personer med psykiske helseplager og/eller rusproblemer, og personer med svak økonomi faller i stor grad utenfor de stønadsordningene, både i tannhelsetjenesteloven og i folketrygdens regelverk.

NTF applauderer meldingens fokus på å utjevne sosiale helseforskjeller og støtter de tiltakene som her fremmes. Men, NTF vil påpeke at Folkehelsemeldinga nå legger opp til at det blir det regjeringsoppnevnte Tannhelseutvalgets oppgave å kvittere ut regjeringens ambisjon for folkehelsearbeid spesifikt på tannhelseområdet. NTF vil understreke at munnhelse er like viktig i et livsløpsperspektiv som øvrig helse og er derfor på overordnet nivå skuffet over at meldingen ikke i større grad inkluderer munnhelse gjennomgående.

Sukker og brus, avgifter og forbud

Kosthold er direkte knyttet til flere av de viktigste risikofaktorene for død i Norge og et sunt kosthold fremmer helse og forebygger kostholdrelaterte sykdommer. Reduksjon i inntak av søtsaker, brus/leskedrikker er viktige tiltak i denne sammenheng og kan oppnås raskt.

Bruk av skatter og avgifter for å vri forbruket i en sunnere retning er et internasjonalt anerkjent og kostnadseffektivt virkemiddel som anbefales av WHO. Avgifter på usunne matvarer regnes også som et tiltak som vil være effektivt for å utjevne sosial ulikhet i kosthold og helse. Det har vært særavgifter på sjokolade, sukkervarer og leskedrikker i mange år, og dette har vært positivt sett fra et folkehelse- og munnhelseperspektiv. NTF har hele tiden støttet særavgifter og andre type restriksjoner på dette feltet.

Regjeringen skriver i Folkehelsemeldinga at de i det videre arbeidet vil utrede tiltak for å fremme et sunt kosthold. Det er vel og bra, men NTF vil understreke at når det gjelder sukker er dette så nøye utredet at det neppe kan levnes tvil om at en innføring av høy sukkeravgift, fra et helsefaglig synspunkt, vil være blant de aller viktigste helsefremmende tiltakene regjeringen kan foreslå. **NTF**

Den norske tannlegeforening

foreslår en snarlig innføring av forhøyet sukkeravgift på brus, sjokolade, godteri og andre sukkerholdige varer.

Folkehelsemeldinga peker også på at matvare- og annonsørbransje i 2014 etablerte en selvreguleringsordning for å hindre markedsføring av usunn mat og drikke rettet mot barn under 13 år og en varsomhetsnorm for barn mellom 13 og 16 år. Dette som et supplement til blant annet markedsføringsloven som har bestemmelse som skal verne barn mot urimelige handelspraksiser og ulovlig markedsføring. NTF og flere andre helseaktører mener at selvreguleringsordningen ikke fungerer og at lovverket i dag er for svakt. **NTF slutter seg til de som foreslår 18-årsgrense på reklame for usunn mat og drikke.**

Tobakk

Tobakk er fortsatt den viktigste enkeltårsaken til dårlig helse og for tidlig død hos nordmenn, og NTF har i mange år hatt fokus på arbeidet med å redusere bruk av tobakk i befolkningen. Bruk av tobakk (inkludert snus) har stor påvirkning på munnhelsen ved at det øker sjansen for tannkjøttsbetennelse, misfarging, skader på slimhinner og kreft i munnhulen.

Fra et folkehelseperspektiv er det viktig med aktivt arbeid for å forhindre at spesielt unge mennesker begynner å røyke og snuse. Bruk av avgifter er et godt virkemiddel som også kan bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Et annet egnet tiltak vil være å sikre at veiledning og informasjon om snus og røykeslutt er uten egenbetaling for pasientene, også når den foregår hos tannhelsepersonell.

Regjeringen fremhever gode levevaner som røykeslutt som et viktig innsatsområde og vil begrense røyking i felles/offentlige rom (så vel som noen private). For å hindre salg til mindreårige, samt øke kontroll av import, foreslår regjeringen å innføre forbud mot nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter. Videre vil regjeringen innføre standardiserte innpakninger av tobakksprodukter og innføre forbud mot smakstilsetninger i e-sigaretter.

NTF vil gi regjeringen honnør for meldingen på tobakksområdet og støtter alle forslagene som her anføres. **NTF foreslår i tillegg et forbud mot smakstilsetninger i snusprodukter med de samme begrunnelsene som gis for forbudet for e-sigaretter.**

Vennlig hilsen,

Heming Olsen-Bergem
President

For ytterligere informasjon, ved behov, ta kontakt med:

President Heming Olsen-Bergem, 450 27 278 / heming@tannlegeforeningen.no

Rådgiver Christian P. Fjellstad, 90 09 23 09 / cf@tannlegeforeningen.no